

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA'LIM FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
TERMIZ DAVLAT UNIVERSITETI

«TASDIQLAYMAN»
Termiz davlat universiteti rektori
A.B. Marximov 2023 yil

INSON TARAQQIYOTI
fanidan

FANNING O'QUV DASTURI

Bilim sohasi: 400000- Biznes, Boshqaruv va huquq
Ta'lim sohasi: 410000- Biznes va boshqaruv
Ta'lim yo'nalishi: 60411400- Inson resurslarini boshqarish

Fan/modul kodi LEADEV6	O'quv yili 2023-2024	Semestr 6	Kreditlar 6
Fan/modul turi majburiy	Ta'lim tili o'zbek	Haftadagi dars soatlari 4	
Fanning nomi	Auditoriya mashgulotlari	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama
1	Inson taraqqiyoti	72	108
2	I.O'quv fanining dolzarbligi va oliy kasbiy ta'limdagi o'rni Ushba fan inson taraqqiyoti asoslari, inson taraqqiyoti kontseptsiyasi, inson taraqqiyoti indeksi va uni o'lchash usullari, mingyillik deklaratsiyasi va mingyillik rivojlanish maqsadlari, iqtisodiy o'sish va inson taraqqiyoti, turmush darajasi va inson taraqqiyoti kabi bilimlarni talabalarga o'rgatuvchi fan hisoblanadi. “Inson taraqqiyoti” fani ixtisoslik fanlar blokiga kiritilgan kurs hisoblanib, 3 kurs 6 semestrda o'qitilishi rejalashtirilgan. “Inson taraqqiyoti” fani umumkasbiy fanlar va ixtisoslik fanlari bloki tarkibiga kirib, “Inson resurslarini boshqarish” ta'lim yo'nalishida o'qitiladi. Mazkur fan inson taraqqiyoti bo'yicha boshqa iqtisodiy fanlarning nazariy va uslubiy asosini tashkil qilib, o'z rivojida aniq yo'nalishdagi iqtisodiy fanlar uchun zamin bo'lib xizmat qiladi. O'quv fanining maqsadi va vazifalari Fanni o'qitishdan maqsad – talabalarga inson taraqqiyoti kontseptsiyasining nazariy va amaliy asoslari, jahonda va alohida bir mamlakat miqyosida insonning asosiy barqaror rivojlanish tendentsiyalari (yo'nalishlari)ni baholalanishi va monitoringga dolzarb ilmiy va amaliy yondashuvlarni mufassal o'rganib chiqishdan iborat. Fanni vazifasi - inson taraqqiyoti komponentlari, jihatlari va omillarini, inson taraqqiyoti va uning dastlabki holatining integral indeksini hisob-kitob qilish usulini ko'rib chiqish, ushbu kontseptsiyaning iqtisodiy rivojlanish va iqtisodiy o'sish modellari bilan o'zaro aloqasini o'rganib chiqish, global va milliy darajada ushbu muammoni mingyillik rivojlanish maqsadlariga muvofiq tarzda vazifalari va istiqbollarni tahlil etishni o'z ichiga oluvchi inson taraqqiyotining asosiy kontseptsiyalarini bayon qilish hisoblanadi. “Inson taraqqiyoti” o'quv fanini o'zlashtirish jarayonida talaba: – inson taraqqiyotining asosiy tamoyillari, unsurlari, mezonlari va indikatorlari hamda inson faoliyati bilan bog'liq global xavflar haqida tasavvurga ega bo'lishi; – inson taraqqiyoti kontseptsiyasini amalga oshirish yo'nalishlarini va inson taraqqiyoti indeksini hisoblashni bilishi va ulardan foydalana olishi; – iqtisodiy rivojlanishning inson taraqqiyotiga ta'sirini aniqlash ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.		

– inson taraqqiyoti indeksini hisoblash, inson taraqqiyoti jihatlari va omillarini aniqlash, inson taraqqiyoti kontseptsiyasining kelgusidagi rivojlanish yo'nalishlarini belgilash malakalariga ega bo'lishi kerak.	
	1-Modul. Iqtisodiy taraqqiyoti asoslari 1-mavzu. “Inson taraqqiyoti” fanining predmeti va mohiyati “Inson taraqqiyoti” tushunchasi. Fanning predmeti va mohiyati, asosiy maqsad va vazifalari. Fanni o'rganishning asosiy usullari. Boshqa fanlar bilan o'zaro aloqadorligi. Inson taraqqiyotining asosiy tamoyillari: mahsuldorlik, tenglik, barqarorlik, imkoniyatlarni kengaytirish. Insonni ishlab chiqarish faoliyatining asosiy maqsadi sifatida rivojlanishi. Inson taraqqiyoti va iqtisodiy o'sishning o'zaro aloqasi. Inson taraqqiyoti kontseptsiyasi manbai. Inson taraqqiyoti kontseptsiyasining kelgusidagi rivojlanishi – barqaror rivojlanish kontseptsiyasi va uning asosiy elementlari. Inson taraqqiyoti kontseptsiyasining yuzaga kelishi. Insonning barqaror rivojlanishi. Inson taraqqiyoti, iqtisodiy, ijtimoiy, madaniy va siyosiy turmushda inson imkoniyatlaridan maksimal foydalanish uchun teng imkoniyatlarni kengaytirish jarayoni sifatida. Inson taraqqiyoti to'g'risidagi global ma'ruzalar. O'zbekistonda inson taraqqiyoti kontseptsiyasini targ'ib etilishi. Iqtisodiy rivojlanishning asosiy nazariyalari. 2-mavzu. Inson taraqqiyoti kontseptsiyasi Inson taraqqiyotining asosiy unsurlari. Inson taraqqiyoti kontseptsiyaning yuzaga kelishi va shakllanishi. Inson taraqqiyoti jihatlari. Insonning barqaror rivojlanishi. O'zbekistonda inson taraqqiyoti kontseptsiyasini targ'ib etish. Inson huquqlarining umum deklaratsiyasi. Inson huquqlari bo'yicha huquqlar, xalqaro hujjatlar va standartlar. Inson huquqlarining universalligi va madaniy relyativizm muammolari. O'zbekistonda inson taraqqiyoti kontekstida inson huquqlariga rioya qilish masalalari. Iqtisodiy rivojlanish nazariyasining paydo bo'lishi va rivojlanishi. Marjinalizm kontseptsiyasida rivojlanish nazariyasining uslubiy asoslari. Iqtisodiy rivojlanishning neoklassik va neokeynsians nazariyalari. InstitutSIONALizm nazariyasida rivojlanish kontseptsiyasi. Inson taraqqiyoti kontseptsiyasining paydo bo'lishi. 3-mavzu. Inson taraqqiyoti indeksi va uni o'lchash usullari Inson taraqqiyoti indeksi. Inson taraqqiyoti mezonlari va indikatorlari. Inson taraqqiyoti indeksida inson rivojlanishning jihatlarni aks ettirish. Inson taraqqiyoti indeksi – inson taraqqiyoti ko'rsatkichlarining jamlangan choralar sifatida. Inson taraqqiyotining uchta o'lchami: uzoq yashash, ziyolilik va moddiy farovonlik. Inson taraqqiyoti indeksi turmush sifatining ijtimoiy va iqtisodiy ko'rsatkichlarini baholash uchun tahliliy vosita sifatida ahamiyati.

Real YaIMni aholi jon boshiga to'g'rilash. Xaridorlik qobiliyati pariteti bo'yicha YaIMni hisoblash usuli. Inson taraqqiyoti indeksi hisoblash usuli. Ta'lim olishning integral indeksini hisoblab chiqish orqali bilim olish imkoniyatini baholash. Hayotning kutilgan davomiyligi indeksi yordamida uzoq va sog'lom turmush imkoniyatlarini baholash. Inson taraqqiyoti indeksining yutuqlari va kamchiliklari. Milliy va mintaqaviy jabhalarda inson taraqqiyotining integral indeksleri qo'llash xususiyatlari. Aholining nochorlik indeksleri. Gender tengsizlikni o'lchash. Inson taraqqiyoti indeksi miqdori bo'yicha mamlakatlarni tasniflash va tabaqalashtirish.

4-mavzu. Mingyillik deklaratsiyasi va mingyillik rivojlanish maqsadlari
Inson huquqlarining umum deklaratsiyasi. Insonning munosib mavjud bo'lishining asosiy elementlari va huquq va erkinliklar sifatida ularni deklaratsiyaga birlashtirishi. Inson huquqlari bo'yicha huquqlar, xalqaro hujjatlar va standartlar. Inson huquqlarining universalligi va madaniy relativizm muammolari. O'zbekistonda inson taraqqiyoti kontekstida inson huquqlariga rioya qilish masalalari.

Inson taraqqiyotida BMT tizimining roli. BMT nizomi va inson huquqlarining umum Deklaratsiyasi – inson taraqqiyotining amaliy kontseptsiyasi. YuNYeSKO, YuNIDO, YuNIFYeM, YuNKTAD, YuNISYeF, UNAIDS faoliyati va insonni munosib va barkamol rivojlanishi uchun imkoniyatlar yaratish. Inson taraqqiyoti masalalarini hal etishda mamlakatlarga amaliy yordam ko'rsatish. Mingyillik rivojlanish maqsadlari. Inson rivojlanishi sohasida taraqqiyot uchun MRM ahamiyati. MRM monitoringini amalga oshirish uchun tanlangan indikator va vazifalar majmui. Milliy MRM. Milliy MRM ga erishish ustuvorliklari, chaqiriqlari va imkoniyatlari.

5-mavzu. Inson taraqqiyotida BMT tizimining tutgan roli

Inson taraqqiyotida BMT tizimining roli. BMT nizomi va inson huquqlarining umum Deklaratsiyasi – inson taraqqiyotining amaliy kontseptsiyasi. YuNYeSKO, YuNIDO, YuNIFYeM, YuNKTAD, YuNISYeF, UNAIDS faoliyati va insonni munosib va barkamol rivojlanishi uchun imkoniyatlar yaratish. Inson taraqqiyoti masalalarini hal etishda mamlakatlarga amaliy yordam ko'rsatish.

6-mavzu. Iqtisodiy o'sish va inson taraqqiyoti

Iqtisodiy o'sishning asosiy nazariyalari. Iqtisodiy o'sish va inson taraqqiyoti. Iqtisodiy o'sishning omillari va turlari. Iqtisodiy o'sishning neokeynsians nazariyalari. Iqtisodiy o'sishning neoklassik nazariyasi. Iqtisodiy o'sishning empirik nazariyasi. Endogen o'sishning yangi nazariyasi. Inson taraqqiyoti maqsadlarida iqtisodiy o'sish. Iqtisodiy o'sishning sifat mezonlari. Iqtisodiy o'sish va inson taraqqiyoti o'rtasidagi o'zaro aloqa. Inson taraqqiyoti uchun sanoat o'sishining ahamiyati. O'zbekistonda sanoatni rivojlantirish xususiyatlari. Tarkibiy islohotlar dinamikasi. Barqaror rivojlanishning qisqoq

xo'jaligi bilan o'zaro aloqasi. O'zbekiston qisqoq xo'jaligi va uning barqaror rivojlanishni ta'minlashdagi roli. Iqtisodiy o'sishda energetikaning roli. O'zbekistonning energetika resurslari. Barqaror rivojlantirish maqsadida energetika siyosatining asosiy vazifalari va yo'nalishlari.

7-mavzu. Turmush darajasi va inson taraqqiyoti

Turmush darajasi tushunchasi va uning tarkibiy qismlari. Moddiy ne'matlar va xizmatlar soni bo'yicha turmush darajasi ko'rsatkichlari va indikatorlari tizimi: kamchilik, normal daraja, nochorlik, qashshoqlik. Tengsizlikni hisobga olgan holda to'g'rilangan inson taraqqiyoti indeksini hisoblash. Qashshoqlik koeffitsienti. Nochorlikning ko'p o'lchamli indeksini hisoblash. Aholining turmush darajasini baholashda uning pullik daromadlari. Daromad darajasining asosiy ijtimoiy-iqtisodiy indikatorlari. Aholining pullik daromadlari va xarajatlari tarkibi. Xaridorlik qobiliyati paritet bo'yicha yalpi milliy daromad. Real daromad indeksi. O'zbekiston Respublikasi aholisi daromadlari darajasining asosiy indikatorlari. Iste'mol aholi farovonligining ijtimoiy-iqtisodiy omili sifatida. Ekvivalentlik ko'rsatkichlari. Daromadlarning xaridorlik qobiliyati, iste'mol narxlarini indeksi va turmush qiymati. Inson taraqqiyoti kontekstida nochorlikni o'lchashga uslubiy yondashuvlar. Nochorlikni o'lchash. Nochorlik indikatorlari va ko'rsatkichlari. Inson taraqqiyotida qisqoq-shahar farqlanishi. Qisqoqda aholi farovonligini oshirish dasturi. Tengsizlik tabiati. Iqtisodiy tengsizlik ko'rsatkichi va uni o'lchash usullari. Daromadlar differentsiatsiyasining detil koeffitsientlari. Jang'armalar koeffitsienti. Jini koeffitsienti. Lorents egrisining ma'nosi. Tengsizlikning asosiy omillari.

2-Modul. Inson taraqqiyoti omillari 8-mavzu. Demografik vaziyat va uning inson taraqqiyotidagi o'rni

Demografik rivojlanishning mohiyati. Demografik holatni baholash ko'rsatkichlari. Demografik holatning kompleks tahlili. Aholining demografik tarkibi: yosh, jins, ijtimoiy, hududiy. Aholini qayta tiklash turlari. Tug'ilish va o'lim ko'rsatkichlari. Onalar va bolalar o'limi ko'rsatkichlari. Aholining tabiiy o'sishi. Oilani rivojlantirish va shakllantirish. Oilaning vazifalari, tarkibi va turlari. Zamonaviy oila transformatsiyasi. O'zbekistonda demografik rivojlanish tendentsiyalari. Demografik siyosatning mohiyati va uni olib borish usullari. Tug'ilish va oila sohasida demografik siyosat. O'lim holatini qisqartirish va aholi salomatligini yaxshilash sohasidagi siyosat. O'zbekistonda demografik siyosatning istiqbolli yo'nalishlari.

9-mavzu. Pensiya ta'minoti va aholining keksayishi

Pensiya ta'minotining inson ta'minoti bilan bog'liqligi. Pensiya ta'minotining tamoyillari va mexanizmlari. Pensiya ta'minotining turlari va ularni hisoblash usullari. Pensiya jang'armasining daromadlari va xarajatlarini

modellashtirish. Nodavlat pensiya jam'armalari. Imtiyozli pensiya tizimi. Jahon moliyaviy inqirozining pensiya tizimiga ta'siri. O'zbekiston Respublikasida pensiya ta'minoti xususiyatlari. Pensiya tizimini isloh qilish yo'llari. Aholining keksayishi sharoitida davlat pensiya ta'minoti. O'tish iqtisodiyoti mamlakatlarida inson taraqqiyotidagi muammolar va pensiya ta'minotidagi inqiroz. Kexsa aholining barqaror inson taraqqiyotiga o'tish yo'llari. 10-mavzu. Inson taraqqiyoti va salomatlik Salomatlik va inson taraqqiyoti oqibatlar va shart-sharoitlari sifatida uzoq umr kechirish. Uzoq umr kechirishni o'lchash. "Salomatlik" tushunchasining ta'rifi. Salomatlik darajasini o'lchash usullari. O'lim to'g'risidagi ma'lumotlar asosida aholining salomatligini o'rganish. O'lim oldida ijtimoiy tengsizlik. Hozirgi O'zbekistonda salomatlik va inson taraqqiyoti. Salomatlik va o'lim to'g'risidagi ma'lumotlarning foydali manbalari. Yuqumli kasalliklarga qarshi kurash va profilaktika yordami. Aholi salomatligiga ovqatlanishning ta'siri. O'zbekistonning sog'liqni saqlash tizimi. Tibbiyot xizmatlari sifatini oshirish. O'zbekistonning millat salomatligiga ta'sir etuvchi demografik xususiyatlari. Aholi hayotining davomiyligi. Tug'ilganda hayotning kutilgan davomiyligi - aholi salomatligi holatini tavsiflovchi asosiy mezonlar. Hayot davomiyligi indeksi. O'zbekiston Respublikasida tug'ilish holatida hayotning kutilgan davomiyligi. 11-mavzu. Ta'lim va inson taraqqiyoti Ta'lim - inson taraqqiyotining asosi sifatida. Inson taraqqiyotiga ta'limning ta'siri. Hozirgi jamiyatda ta'limning roli va ahamiyati. Ta'lim modellari: Yevropa, Amerika va Osiyo. Ta'lim bo'yicha xalqaro konvensiya va deklaratsiyalar. Milliy ta'lim siyosatining huquqiy asoslari. O'zbekistonda ta'lim tizimining asosiy turlari. Ta'lim tuzilmalari va ta'lim modellari tasnifi. Ta'limning xalqaro standart tasnifi va jahon ta'lim modellari va bosqichli tuzilmalar tasnifi. Ta'limning o'rtacha davomiyligi. Ta'limning asosiy modellari. Ta'lim tizimi. Inson taraqqiyoti masalalari tarmog'ida ta'limning o'zbek milliy modelini shakllantirish. Ta'lim bosqichlari va ularning asosiy tavsiflari. Kadrlar tayyorlash milliy dasturi va O'zbekiston Respublikasi Milliy ta'lim modeli. O'zbekistonda ta'lim tizimini isloh qilish yo'nalishlari. Ta'lim sohasida inson taraqqiyoti kontseptsiyasini amalga oshirish yo'llari va yo'nalishlari. 12-mavzu. Inson taraqqiyoti omillari Gender va inson taraqqiyoti. Gender va ayollarning mavqei. BM Tning ayollarga nisbatan taraqqiyot Dasturiga yondashuvlar evolyutsiyasi (paydo bo'lishi). Gender tengsizlik. Jamiyatda gender tadqiqotlari yuzaga kelishi. Gender tengsizlikni o'lchash. Gender omilini hisobga olgan holda rivojlanish indeksi. Ayollarda o'rtacha yashash davomiyligi indeksi. Erkaklarning o'rtacha yashash davomiyligi indeksi. Ayollarning ta'lim olish indeksi.	
--	--

Erkaklarning ta'lim olish indeksi. Ayollar uchun daromad indeksi. Erkaklar uchun daromad indeksi. Reproduktiv salomatlik. Reprodukativ salomatlikni muhofaza qilish va uning demografik holatga ta'siri. Reprodukativ salomatlik va oilani rejalashtirish. O'zbekistonda reproduktiv salomatlikni muhofaza qilish. Ta'limning gender jihatlar. Ta'limda gender tengsizlik. Bozor munosabatlari va ularning mehnatda ayollarning bandligiga ta'siri. Gender va ayollar bandligi muammolari. Daromadlarning gender taqsimoti. Mehnatga haq to'lashda gender tengsizlik sabablari. O'zbekistonda aholini ijtimoiy himoya qilish tizimini rivojlantirishning bosqichma-bosqichligi. Milliy ijtimoiy himoya qilish dasturining xususiyatlari. Inson taraqqiyoti maqsadida ijtimoiy himoya qilish masalalari. Aholini manzilli qo'llab-quvvatlash tizimi. Ijtimoiy yordamni kuchaytirish bo'yicha ijtimoiy siyosat choralari. Inson va barqaror rivojlanishning o'zaro aloqasi. Barqaror rivojlanish mezonlari. Barqaror rivojlanish modeliga o'tish dasturi tamoyili. Inson taraqqiyoti va ekologik omillar. Atrof-muhit kontekstida barqaror rivojlanish kontseptsiyasi. Atrof-muhit va inson salomatligiga iqtisodiy rivojlanishning ta'siri. Atrof-muhitning o'zgarishi tendentsiyalari. Ishlab chiqarish darajasi o'sishi va barqaror rivojlanishni buzuvchi omil sifatida iste'molning notekisligi. Tabiiy resurslarni barqaror boshqarilishi. Inson faoliyati va uning sabablari bilan ifodalangan global xavflar. Ekologik-iqtisodiy tizimlarni barqaror rivojlantirish. Nochorlik va qishloq joylarida oziq-ovqat xavfsizligi. Barqaror rivojlantirish maqsadida atrof-muhitni boshqarish tizimini takomillashtirish. Barqaror rivojlantirish masalalarini hal etishda ekologik-iqtisodiy mexanizmlar samaradorligini oshirish. Barqaror rivojlantirish maqsadida hamkorlik. Sektorlararo hamkorlik. Mintaqaviy hamkorlik. Barqaror rivojlantirish tamoyillari nuqtai nazaridan O'zbekistonning rivojlanishini baholash.	IV. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar. Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi: 1. Inson taraqqiyoti kontseptsiyasi fanining mohiyati va mazmuni. 2. Inson taraqqiyotini o'lchash. 3. Inson taraqqiyoti kontseptsiyasida inson kapitalining roli. 4. Mingyillik deklaratsiya va ming yillik rivojlanish maqsadlari. 5. Iqtisodiy o'sish va inson taraqqiyoti. 6. Turmush darajasi, tengsizlik va inson taraqqiyoti. 7. Inson taraqqiyoti kontekstida aholini ijtimoiy himoya qilish tizimi. 8. Inson taraqqiyoti jihatlar va omillari. 9. Demografik holat va uning inson taraqqiyotidagi roli.
---	---

3	10. O'zbekistonda inson taraqqiyoti. 11. Barqaror rivojlanishga atrof-muhitning ta'siri. 12. Globallashtirish va barqaror rivojlanish. Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akadem. guruhga bir o'qituvchi tomonidan o'tkazilishi lozim. Mashg'ulotlar faol va interaktiv usullar e'ldamida o'tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofiq. V. Kurs ishi (loyihasi)ni tashkil etish bo'yicha uslubiy ko'rsatmalar Fan bo'yicha kurs ishi (loyihasi) o'quv rejasida rejalashtirilgan. VI. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular: 1. Insonni rivojlantirish ishlab chiqarish faoliyatining asosiy maqsadi sifatida. 2. Ta'lim sohasida inson taraqqiyoti kontseptsiyasini amalga oshirishning asosiy yo'nalishlari. 3. Inson taraqqiyoti kontseptsiyasining yuzaga kelishi. 4. O'zbekistonda inson taraqqiyoti kontseptsiyasini targ'ib etish. 5. Inson taraqqiyotini o'lchash. Inson taraqqiyoti indeksi. 6. ITI hisoblash usuli. 7. O'zbekistonda demografik siyosatning istiqbolli yo'nalishlari. 8. Milliy mingyillik rivojlanish maqsadlari O'zbekistonda inson taraqqiyotining strategik masalasi sifatida. 9. Aholi farovonligini oshirishning mintaqaviy jihatlari. 10. O'zbekistonda ijtimoiy himoya qilish tizimining yuzaga kelishi va tavsiflari. 11. Ijtimoiy yordamni kuchaytirish bo'yicha ijtimoiy siyosat choralari. 12. Barqaror rivojlanish maqsadida atrof-muhitni boshqarish tizimini takomillashtirish. 13. O'zbekistonda gender munosabatlari tahlili. 14. O'zbekistonda bandlik sohasidagi asosiy tendentsiyalar. 15. Salomatlik inson taraqqiyotining tayanch sharti sifatida. Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi.
	V. Ta'lim natijalari (Kashiy kompetensiyalari) Learning Outcomes (Professional Competences)

	Inson resurslarini boshqarish fanini o'zlashtirish uchun o'qitishning ilg'or va zamonaviy usullaridan foydalangan holda, yangi informatsion – pedagogik texnologiyalarni tadbiiq etib, talabalarda bilim, ko'nikma va malakalar shakllanadi. Shuningdek, atroflicha bilim olish maqsadida, talabalarga musqatli ish va mustaqil ta'lim beriladi. Bu faning yutuqlarni ilmiy tadqiqot ishlariga, Inson resurslarini boshqarish va iqtisodiyot tarmoqlarining boshqa sohalariga tadbiiq etish maqsadga muvofiqdir. VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari (Educational technologies and): methods: ma'ruzalar; kompyuter texnologiyasi asosida slaydlar namoyishi. amaliy mashg'ulotlar; laboratoriya usulida olib boriladi plastik usullar; albom-chizma interfaol keys-stadilar; guruhlarda ishlash; klaster taqdimotlarni qilish; individual loyihalar; jamoa va kichik guruh bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.
4	VII. Kreditlarni olish uchun talablar (Requirements for obtaining loans): Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha test yoki yozma ishini topshirish.
5	Asosiy adabiyotlar 1. Abduraxmanova G.Q., Abduramanov X.X. Ijtimoiy sohalar va inson taraqqiyoti. O'quv qo'llanma. - T.: Fan va texnologiya, 2018. - 312 b. 2. Inson taraqqiyoti. Darslik. i.f.d., prof. Q.X. Abdurahmonov tahriri ostida. - T.: Fan va texnologiya, 2013. - 476 b. 3. Abdurahmonov Q.X. Mehnat iqtisodiyoti. Nazariya va amaliyot. Darslik. -O'zR FA "FAN" nashriyoti, 2019-590 b 4. Kalandar Abdurakmanov, Nodira Zokirova. Human Development. Textbook. - norderstedt, Books on Demand, 2014, 428 p. Qo'shimcha adabiyotlar 5. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi- T.: O'zbekiston, 2017. - 46 b. 6. O'zbekiston Respublikasining Mehnat kodeksi: (2011 yil 1 iyulgacha bo'lgan o'zgartish va qo'shimchalar bilan) Rasmiy nashr - O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi. - T.: Adolat, 2011. - 276 b.

6	7. Mirziyoev Sh. M. Buyuk kelajgimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. – Toshkent: “O‘zbekiston”, 2017. 488 b. 8. Mirziyoev Sh. M. Milliy taraqqiyot yo‘limizni qat’iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko‘taramiz. – Toshkent, O‘zbekiston, 2019. 591 b. 9. Mirziyoev Sh. M. Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy bahodir. – Toshkent: O‘zbekiston, 2019. 506 b. 10. Mirziyoev Sh. M. Niyati ulug‘ xalqning ishi ham ulug‘, hayoti yorug‘ va kelajagi farovon. – Toshkent: O‘zbekiston, 2019. 396 b. 11. Mirziyoev Sh. M. Yangi O‘zbekiston strategiyasi. – Toshkent: “O‘zbekiston” nashriyoti 2021. 464 b 12. Inson taraqqiyoti. Darslik. i.f.d., prof. Q.X. Abdurahmonov tahriri ostida. – T.: Fan va texnologiya, 2014. – 476 s. 13. Korneychuk, B. V. Ruknok truda : uchebnik dlya akademicheskogo bakalavriata / B. V. Korneychuk. – 2-ye izd., ispr. i dop. – M.: Izdatelstvo Yurayt, 2018. – 287 s.
7	Axborot manbalari: 14. http: // www.mehnat.uz – O‘zbekiston Respublikasi Bandlik va mehnat munosabatlari vazirligining rasmiy sayti. 15. http: // www.mineconomu.uz – O‘zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va sanoat vazirligining rasmiy sayti. 16. http: // www.mf.uz – O‘zbekiston Respublikasi Moliya vazirligining rasmiy sayti. 17. http: // www.edu.uz – O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligining rasmiy sayti 18. http: // www.markaz.uz- O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus vazirligi O‘rta maxsus, kasb-hunar ta’limi markazining rasmiy sayti 19. http: // www.stat.uz – O‘zbekiston Respublikasi Statistika bo‘yicha davlat qo‘mitasining rasmiy sayti. 20. http: // www.migration.uz – O‘zbekiston Respublikasi Bandlik va mehnat munosabatlari vazirligi Tashqi migratsiya masalalari bo‘yicha agentlikning rasmiy sayti 21. http: // www.lex.uz – O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligining qonunchilik hujjatlari sayti. 22. http: // www.ilo.org – Xalqaro mehnat tashkilotining rasmiy sayti.
6	Termiz davlat universiteti tomonidan ishlab chiqilgan va tasdiqlangan.
7	O‘quv dasturi Termiz davlat universiteti Kengashining 2023 yil “30”06 dagi 01 -sonli bayonnomasi bilan ma’qullangan.
	Termiz dlatat universiteti rektorining 2023 yil “ 30 ” 06 dagi

8	01 - sonli buyrug‘i bilan tasdiqlangan. Fan/modul uchun ma’sullar: O. Abdug‘aniyev-TerDU Iqtisodiyot va turizm fakulteti dekani, I, f. d., professor. S. Toshaliyeva-TerDU “Raqamli iqtisodiyot, biznes boshqaruv va ekonometrika” kafedrasi mudiri, PhD., dotsent A. Axmedov-TerDU “Raqamli iqtisodiyot, biznes boshqaruv va ekonometrika” kafedrasi katta o‘qituvchisi
9	Taqrizchilar: Termiz iqtisodiyot va servis Universiteti, Xalqaro hamkorlik bo‘yicha prorektor, i.f.d.(DCs) dots. Sh.N. Otamurodov Termiz davlat universiteti Iqtisodiyot va turizm fakulteti “Turizm va mehmonxona xo‘jaligi” kafedrasi i.f.d. dots. O‘.D. Radjabov